

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת חקת

תורה

גדלות וקנין התורה

**במדבר פרק יט (א) וַיִּדְבֹּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרָן לֵאמֹר: (ב) זֹאת זִקְתָּהּ הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוֵּה יְהוָה יְהוָה לְאִמְרוֹ
דִּבֹּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֵיהָ פָרָה אֶחָדָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֹל: (יד) זֹאת
הַתּוֹרָה אֲדָם כִּי יָמוּת בְּאֶהֱלָ כָל הַבָּא אֶל הָאֶהֱלָ וְכָל אֲשֶׁר בְּאֶהֱלָ יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים:**
שאלות

א { זאת חקת התורה וכו' והקשו כל המפרשים היות וכוונת התורה לפרש מצוות פרה אדומה מדוע לא נאמר זאת חקת הפרה או הטהרה במקום התורה? ב { עוד ידוע הנאמר במדרש שהקב"ה אמר למשה דמצוות פרה אדומה אף אחד לא ידע טעמה מלבד משה, ומאידך שלמה המלך **בקהלת פ"ז** אמר אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, ופירשו חז"ל **במסכת יומא דף יד ע"א, וכן במסכת נדה דף ט ע"א** שרצה להבין טעם וסוד פרה אדומה ולא הצליח, **וכן במדרש זוטא קהלת (בובר) פרשה ז [כג]** כל זה נסיתי בחכמה. ר' יצחק פתח כל זה נסיתי בחכמה, אמר שלמה לא הנחתי חכמה בעולם שלא עמדתי עליה, וכיון שהגעתי לפרשת פרה אדומה, אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. **עוד מבואר במסכת ראש השנה דף כא ע"ב גמרא.** מאי משמע דהאי עליל לישנא דמיגלי הוא? אמר רבי אבהו אמר קרא [תהלים יב] אמרות ה' אמרות טהרות כסף צרוף בעליל לארץ מזקק שבעתים. רב ושמואל, חד אמר חמשים שערי בינה נבראו בעולם, וכולן ניתנו למשה חסר אחד, שנאמר [תהלים ח] ותחסרהו מעט מאלהים. [קהלת יב] בקש קהלת למצא דברי חפץ, בקש קהלת להיות כמשה, יצתה בת קול ואמרה לו [קהלת יב] וכתוב ישר דברי אמת [דברים לד] ולא קם נביא עוד בישראל כמשה. **ויש לשאול** כיצד שלמה המלך ניסה להבין דבר שהוא נגד גזרת ורצון הי"ת שאף אחד לא ידע טעם מצווה זו, וגם לא יקום בעם ישראל כמשה וכו' לא ידע שכן נכתב בתורה?

גודל חכמת התורה

התשובה לכך בכדי להבין נקדים משל שנאמר בזה לשני מלכים אשר היו בידידות גדולה ופעם חגג אחד המלכים יום הולדת וחברו הביא לו מתנה את הגיבור המיוחד שלו אשר לחם עם אריות ודובים ושיסע אותן, והנה באותו מעמד כאשר כולם יושבים גם הגיבור של המלך הראשון שג"כ היה מפורסם והציע לאותו גיבור שניתן למלך להילחם איתו לפני כל הקהל ולהראות גבורתו, ותיכף נלחמו אך תוך זמן קצר אותו גיבור ניצחו בקלות, אולם שאלו כיצד העיז להילחם איתו ועוד לפני המלך והקהל וכו' לא שמע על גבורתו, והשיב שהוא ידע בבירור כוחו וגבורתו ולא חשב לנצחו אלא כיון שבני העיר לא מכירים את הגיבור החדש בכדי להעלות ולפרסם את ערכו עשה כן שע"ז המלך יעריך אותו וכן הציבור יכיר כוחו וגבורתו. **הנמשל** לכך שלמה המלך ידע בבירור שלא שייך לדעת טעם פרה אדומה אך שלמה המלך רצה לייקר ולהגדיל את ערך התורה, לכן בתור החכם מכל האדם אשר ידע כל החוכמות שבעולם אפילו שיחת עצים ואבנים חיות ועופות שלט על כל הבריאה אפילו שדים, ניסה להבין טעמה ולא הצליח, ואם שלמה המלך לא הצליח להבין הטעם ק"ו לכל אדם אחר ועל ידי זה יתברר לכל העולם כמה עמוקה התורה יותר מהבנת כל אנוש הנמצא על פני האדמה. **ולפי זה יובן** היטב מדוע התורה כתבה זאת חוקת התורה ולא חוקת הפרה, כיון שכוונת התורה להקיש וללמד ממצווה זו על גדלות התורה אשר עמוקה מיני ים ורחבה מארץ מידה.

דברי החפץ חיים על גדולת התורה:

כתב החפץ חיים שכאשר הקב"ה ברא את העולם ואת האדם לפני החטא היה הקב"ה נותן את התורה לאדם הראשון ולפי תכנית בריאת העולם לא היה מת כי לא היית מיתנה לולי החטא ומה היה עושה יושב ועוסק בתורה במשך ששת אלפי שנים. ללמדנו שגם ששת אלפי שנים לא מספיק ללמוד את התורה אפילו אדם ענק כאדם הראשון, קל וחומר אלפי פעמים לדורנו, צא ולמד עד כמה גדולה ועמוקה התורה בלי סוף כי היא תורת אלוקים ולא חכמת אנוש. ובה יובן שמעלת ישראל הוא בזכות התורה כדלקמן.

מעלת ישראל רק ע"י התורה:

ולכן כתב האור החיים הקדוש לתרץ מדוע נאמר זאת חקת התורה וכו' הרי היה לו לומר זאת חקת הטהרה אך מה עניין הדבר לתורה? ועוד בהמשך **הפרשה פי"ט פסוק יד** זאת התורה אדם כי ימות באוהל וכו' הרי כל ענין הפסוקים דיני טומאה וטהרה א"כ מדוע נאמר זאת התורה? **ומבאר האו"ח הקדוש** שכל מעלת ישראל בזכות התורה, דהנה מבואר ברמב"ם **הלכות טומאת מת פרק א הלכה יג** וז"ל ואין העכו"ם [עובדי כוכבים ומזלות] מטמא באהל ודבר זה קבלה הוא והרי הוא אומר במלחמת מדין כל נוגע בחלל ולא הזכיר שם אהל, וכן העכו"ם אינו נעשה טמא מת אלא עכו"ם שנגע במת או נשאו או האהיל עליו הרי הוא כמי שלא נגע הא למא זה דומה לבהמה שנגעה במת או האהילה על המת, ולא בטומאת המת בלבד אלא בכל הטומאות כולן אין העכו"ם ולא הבהמה מתטמאין בהן עכ"ל. **והדבר צריך ביאור** מדוע ישראל מטמא במיתתו באוהל וגם הנוגע מקבל טומאה, ולעומת זאת העכו"ם אינו מטמא באוהל וגם אינו מקבל טומאה? וכתב לבאר העניין עפ"י משל לצלחת אשר היה בה דבש ורוקנו אותה, ומאידך צלחת אחרת אשר היה בה פסולת. כאשר מניחים את שתי צלחות אלו בודאי הזבובים וכל השקצים מתאספים על צלחת שהיה בה דבש ומעט מזער על צלחת השניה. כך עם ישראל אשר קיבלו התורה ומקדשים גופם ע"י קיום התורה והמצוות וכל היותר קדוש מחברו כוחות הטומאה רוצים לדבק בו יותר. אך כל זמן אשר נשמה באפו ועושה מצוות אין להם יכולת לדבק בו, אבל כאשר נפטר ונשמתו מסתלקת ובמתים באופן הזה יש אפשרות לדבק בו ולכן ברגע שנפטר הוא נטמא

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

ומטמא אחרים, אבל עכו"ם אשר אין שום מעלה בו מאחר ואין לו תורה ומצוות הרי שבפטירתו כלל אין הטומאה נדבקת בו כיון שאין בו שום עניין וממילא אינו נטמא ולא מטמא. ולכן הרמב"ם מגדיר העכו"ם כבהמה. וכן הביא ראיה מהלכות קרבן פסח אשר גר שנתגייר ביום יד' מעיקר הדין ראוי להקריב הפסח ורק משום גזירה. וטעם הדבר מפני שבהיותו עכו"ם אינו מקבל טומאה.

מעלת עם ישראל מפאת התורה:

נמצא מתבאר מדברי האו"ח יסוד כל מעלת הישראל הוא על ידי עסק התורה אשר בקירבו המרוממת אותו ומטהרת ומקדשת אותו ובזה נוצרו כל דיני טומאה וטהרה ופרה אדומה, ובזה יובן היטב מדוע בכדי ללמדנו את חוקי הפרה הטומאה והטהרה כותבת התורה זאת חוקת התורה, כיון שהכל נובע מכח התורה הקדושה.

דברי הגר"י גלינסקי כיצד זוכה ע"י התורה:

ובכדי לבאר הדברים אספר מה שראיתי בשם הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל שסיפר בעודו מתגורר בעיר קורניק ופעם אחד התלמידים נחלש בלימוד התורה הוזמן למרא דאתרא לשוחח איתו, ואמר לו שיש לו איזה דין תורה שרוצה להתייעץ עימו שיש דין ודברים בין הנעללים לספר תורה, וביאר כי הנה היה לאדם עשיר רפת של פרות ובא איזה גביר רוצה לרכוש כמה פרות טובות בשביל עורן לנעללים עשו ביקור ברפת ונבחרו הפרות הגביר התנה עם בעל הרפת שהוא רוצה שיאכיל אותם אוכל משובח עוד תקופה של כמה חודשים בכדי שישתבח עורן ואז ישחוט אותם וישתמש בעורן ליצור נעללים ואכן כך היה שאותן שנבחרו הושמו במקום מיוחד וניתן להם אוכל משובח, לעומתן בא איזה אדם אחר שאין לו הרבה כסף וביקש מבעל הרפת למכור לו בזול מהפרות שנשארו בכדי להשתמש בעורן לקלף לספר תורה, כמובן שמכר לו וכך היה, ובאמת לאחר תקופה נשחטו גם הפרות המשובחות ונלקח עורן לשימוש לנעללים, וכעת הנעללים תובעות הרי שני הפרות גדלו באותו רפת ומדוע אותה פרה נלקחה לצורך עור לנעללים שחתכו אותה ודפקו עליה מסמרים ולובשים אותן הבני אדם ברגליהן והולכים בכל מקום גם דורכים על לכלוך ואם נקרע שוב שולחים לתיקון ושוב דופקים עליהן מסמרים וכאשר מתבלין זורקים אותן לפח האשפה, ואילו הפרה החברה שלה נלקח עורה לכתובת ספר תורה וכולם מכבדים אותה וקמים לפניו ומנשקים אותה וגם אם תבלה גונוזים אותה בכבוד. מה דעתך על התביעה, הבין התלמיד שרוצה ללמדו מוסר.

מוסר השכל העוסק בתורה זוכה לחיי עוה"ז:

ואכן כוונת הרב בזה הייתה שכאשר נתבונן נראה יש שני תלמידים בשיבה אחד מנצל את הזמן ולומד ומתעלה ואילו האחר אינו לומד ומתבטל התוצאה שתהיה אותו הלומד יגדל התורה ויהיה חכם ויכבדו אותו ויקומו לפניו וינשקו את ידיו וגם כאשר יזקין יכבדו אותו ואדרבא כמה שיותר זוכה לאריכות ימים כן יגדל כבודו והערכתו בעיני כולם ולאחר פטירתו ילווה בכבוד גדול, ואילו השני אשר יהיה בטל יצא לעבודתו לפרנס בני ביתו מבוקר עד ערב ויאמר מי יתן בוקר ולמחרת יאמר מי יתן ערב וכל ימיו כעבד נרצע לפרנס בני ביתו ואין איש שם לב אליו וכמובן שלא מכבדים אותו ולעת זקנתו בזין אליו כי אין לו ערך כיון שכל עוד הוא צעיר יש בכוחו לפרנס אך אח"כ הופך לנטל על אחרים ומחכים ליום פטירתו להתפטר מעולו. ובזה מובן שביאור התורה כפשוטו וחי בהן את העוה"ז כי מי שרוצה להנות מחיי עוה"ז הוא רק מי שעוסק בתורה אחרת יהיה לבזיון ולמרמס.

קניין התורה במי שממית עצמו עליה:

לאור האמור על גודל חכמת ועמקות התורה נשאלת השאלה כיצד יוכל האדם לקנות את חכמת התורה אשר שגבה מבינת אנוש? **אולם מבואר בפרשת השבוע סוד קניין התורה, ורמזה את זה בפרק יט פסוק (יד) זאת התורה אדם כי ימות באהל כל האל האהל וכל אשר באהל יטמא שבעת ימים: ודרשו חז"ל במסכת ברכות דף סג ע"ב דאמר ריש לקיש מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר זאת התורה אדם כי ימות. ועוד דרשו חז"ל במסכת שבת דף פג ע"ב, וכן הוא במסכת גיטין דף נז ע"ב. אמר ריש לקיש אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר זאת התורה אדם כי ימות באהל. והקשה הח"ח הרי מאידך דרשו חז"ל במסכת סנהדרין דף עד ע"א אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק נימנו וגמרו בעליית בית נתזה בלוד כל עבירות שבתורה אם אומרים לאדם עבד ואל תהרג יעבור ואל יהרג, חוץ מעבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים, ועבודת כוכבים לא והא תניא אמר רבי ישמעאל מנין שאם אמרו לו לאדם עבד עבודת כוכבים ואל תהרג מנין שיעבוד ואל יהרג תלמוד לומר וחי בהם ולא שימות בהם, יכול אפילו בפרהסיא תלמוד לומר ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי, אינהו דאמור כרבי. ונמצאו לכאורה דברי חז"ל סותרים?**

משל החפץ חיים:

ותירץ עפ"י משל לסוחר אשר בילה כל ימיו במסחר לצבור הון ועושר, אך כאשר הזקין התבונן הרי בעוד זמן יצטרך לעלות למעלה ולתת דין וחשבון היכן תורה ומצוות אשר קיים, החליט שמכאן ואילך אחרי התפילה קודם יקבע עיתים לתורה ואח"כ ילך לעסקיו, והנה ביום הראשון אשתו ממתינה בחנות ורואה שבעלה איחר לבא והסוחרים באים וקונים ואינה יודעת מדוע עדיין אינו בא. כאשר הגיע אמרה לו היכן הייתה הרי אתה יודע ששעות הבקר הם שעות לחץ וכל הסוחרים הגדולים רק בבקר באים ולהיכן הלכת בזמן כזה. כמובן תירץ איזה תירוץ ולא סיפר לה, ולמחרת חזר הדבר על עצמו וכך כל יום, הדבר הכעיס את אשתו. החליטה ללכת לביהכ"נ לראות מדוע הוא מתעכב והנה סיפרו לה כי הוא קובע עתים לתורה אחרי התפילה ונמצא בשיעור. אחרי השיעור כעסה על בעלה כיצד עושה כדבר הזה בדיוק בזמן הקשה ביותר במקום לעשות אח"כ. השיב לה בעלה תארי לעצמך שיבא מלאך המוות ויאמר שכעת בבקר רוצה

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

לקחת את נשמתך, האם תאמרי לו תראה עכשיו יש לחץ של סוחרים וקונים תמתין. בודאי הכל בטל ומבוטל כעפרא באותו זמן. א"כ מכאן ואילך תחשיבי שבשעות הבקר אני מת ואין עם מי לדבר. **אומר החפץ חיים** זהו הפירוש אדם שממית עצמו על דברי תורה מתקיימים בו, היינו שיתנתק מכל ענייניו וצרכיו בזמן לימוד התורה ולא יבטלנו מפני שום סיבה, ולא שח"ו רצון התורה שיסבול, אבל כאשר כל סידור ועיסוק הכי קטן מטרידו ומבטלו מלימודו אי אפשר על ידי זה לקבוע עתים לתורה ולא לקנות חכמת התורה.

ביאור ממיית עצמו על התורה ביטול העצמיות:

ונראה לבאר העניין שהכונה שאדם צריך לבטל את עצמו כלפי התורה כאילו אין לו קיום וביטוי בלעדי התורה. מעין עני חשוב כמת או אדם שאין לו בנים חשוב כמת כמ"ש רחל ליעקב ואם אין מתה אנכי כי בלי בנים כמת, וכן העני הכל בגלל שאין לאותו אדם קיום או אם אין בנים ואין המשך הרי שעומד להתבטל מהעולם וכבר מעכשיו אין לו קיום. וכמו שמצינו במצרים שאמרו ליוסף למה נמות גם אדמתנו כיון שכל שאין לה תועלת חשובה כאיננה ומתה אין שום ערך לקיום שלה. כך האדם צריך להגיע להתבטלות לתורה כמי שאין לו קיום חוץ מהתורה ורק אז לקניין התורה.

מדוע שואלים קבעת עתים ולא למדת תורה:

ובזה נבין היטב שלעתיד לבוא שואלים את האדם קבעת עתים לתורה ולא למדת תורה, כמבואר **במסכת שבת דף לא ע"א** אמר רבא בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו נשאת ונתת באמונה, **קבעת עתים לתורה** וכו', וכן פסק שו"ע שחובה על כל אדם לקבוע עת לתורה, וז"ל **שולחן ערוך או"ח סימן קנה סעיף א** אחר שיצא מבית הכנסת, ילך לבית המדרש, ויקבע עת ללמוד, **וצריך שאותו עת יהיה קבוע** שלא יעבירו אף אם הוא סבור להרויח הרבה. מדוע לא יסתפקו במה שלמד ודוקא שקבע עתים?

האדם במעשיו קובע גדול שכרו וערכו של המצות

אולם לפי מה שביארנו הרי כאשר נתבונן לעתיד לבוא ידונו כל אדם על מעשיו לפי מעשיו, והיינו כגון אדם שיש לו שיעור תורה וביום מסויים הציגו לו בעבודה שעות נוספות ויקבל על שעה חמישים ₪ ונשאר בעבודה וביטל השיעור. או באו לו אורחים ונשאר בבית ליהנות מהמפגש וביטל השיעור. וכן תפילה בציבור ביטל בגלל שממחר לעבודה ולא רוצה לאחר שלא יורידו לו, או מקצר תפילתו והולך באמצע התפילה לאיזה צורך מענייני גופו וכדומה. וכן כאשר הולך לקנות דבר מצוה כיצד מחפש כמה שיותר בזול ואכפת לו מהכסף ולא מהידור המצוה, לעומת צורכי גופו כגון בגדיו וריהוט הבית וכדומה ששם מחפש את הטוב ביותר שבהישג ידו, לעתיד לבא יראו לאדם בשמים אמנם למדת במשך החיים הרבה שעות אך אתה קבעת כמה שווה שעת לימוד חמישים ₪ והראיה שבשביל סכום כזה ביטלת השיעור וא"כ ס"ה ערך שעות הלימוד שוה סך מסויים, וכן ע"ז הדרך יראו לאדם בתפילתו כיצד ממחר, אך מאידך לדבר ברחוב בדברי פוליטיקה וכדומה יש לו זמן, נמצא גילה בדעתו שערך תפילתו שוה פחות מערך אותה שיחה בטלה, וכן בקניית המצוות מחפש בזול ויראו לו כיצד בחפצי גופו מהדר ומחפש המובחר נמצא שמגלה בדעתו עד כמה ערכו של המצות בעיניו, וכן על זה הדרך יוכיחו לאדם ממעשיו את ערכי התורה והמצוות ולפי זה יקבל שכרו.

מעשה עם האריז"ל:

ומסופר על האריז"ל שכאשר היה הולך לרכוש חפצי מצוה מעולם לא שאל את המוכר מהו המחיר אלא היה מחפש למצוא את הדבר המהודר וכאשר מצא לפי ראות עיניו היה מושיט את הארנק למוכר שיקח את המגיע לו. וכל זה עשה בכדי לגלות בדעתו שאין לו ערך למצוות וכמה שיעלה הוא מוכן לשלם. **בדומה לכך** אדם שקובע עתים לתורה והיינו זמן שלא מבטל אותו בשום אופן בשביל כסף וכדומה זוכה להוכיח לעתיד לבוא שאין ערך ללמוד התורה והראיה שביטל עסקאות ורווחים לטובת הזמן שקבע לתורה, ובזה ידונו אותו על כל לימודו וכן הוא במצוות. וגם שם בטחונו בקב"ה שמה שמגיע לו יקבל וכמ"ש **המשנה ברורה סימן קנה ס"ק ה** להרויח הרבה - ואיש כזה הוא מבעלי אמנה שמאמין ובוטח בה' שלא יחסר לו מזונותיו עי"ז **וכדאיתא בירושלמי [סוטה פ"ט]** מאי אנשי אמנה כהדא דהו צוחין ליה בפרגמטיא [פ"י שהיו צועקים הקונים שיבא עם סחורתו למכור] והוי אמר לית אנא מבטל ענתי מה דחמי למיתי מייתי וז"ל הקרבן עדה שם הוי אמר **אין אני מבטל השעה שקבעתי ללמוד התורה בשביל הרווחת ממון** אם ראוי שיבוא לי ריוח יבוא הוא מעצמו מהקב"ה אף לאחר שאגמור קביעות למודי:

מעשה עם רבי אפרים מרגליות:

כאשר מסופר על רבי אפרים מרגליות ז"ל שהיה עשיר גדול והיה בית מסחר גדול אך היה עוסק בתורה ובזמן עסקו בתורה לא היה מבטל בשביל שום עסק, ועשה הסכם עם אשתו הסכם שלעולם לא תפריע לו באמצע הלימוד בשביל עסקי ממון, ופעם היית עיסקה מיוחדת עם רוח לכל השנה וחשבה שבאופן זה יסכים והלכה אליו ודחה העיסקה למרות שחשבה שחבל בסופו של דבר אחרי כמה ימים חזרה אליו העיסקה וקיבל כל הרווח והוכיח לה שזו היית רק עצת יצה"ר. ומזה יקיש האדם ויעשה חשבון הנפש בכל קיום התורה והמצוות עד כמה נזהר בקיומן ובערכן ויעמוד בנסיון היצה"ר אשר מטעה האדם ומפתה אותו בשביל דבר קטן לאבד כל עולמו.

חשיבות לימוד התורה בכל יום

לאור האמור כאשר יגיע האדם להכרה שהוא ערכה של תורה הרי שלא יאבד יום אחד מימיו מלימוד התורה, כמו שדרשו חז"ל במסכת שבת דף פג ע"ב, וכן הוא במסכת גיטין דף נז ע"ב. אמר רב יהודה אמר רב לעולם אל ימנע אדם את עצמו מבית המדרש ואפילו שעה אחת, שהרי כמה שנים נשנית משנה זו בבית המדרש ולא נתגלה טעמה עד שבא

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, דרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

רבי חנינא בן עקביא ופירשה, אמר רבי יונתן לעולם אל ימנע אדם את עצמו מבית המדרש ומדברי תורה ואפילו בשעת מיתה שנאמר זאת התורה אדם כי ימות באהל אפילו בשעת מיתה תהא עוסק בתורה.

מעשה עם החזון איש:

וכאשר מסופר בספר שאל אביך ויגדך על רב אחד שהיה מוסר שיעור בר"ג, ופעם בחורף היה יום גשום מאד והסתפק אם ללכת לשיעור כי זה כרוך במאמץ וגם ביטול תורה של עצמו אם לא יבואו הציבור לשיעור, נכנס לחזו"א לשואלו מה לעשות, השיב החזו"א כמה משתתפים בשיעור, אמר עשרה, שוב שאל החזו"א וכמה אתה משער שביום כזה יבואו להשתתף השיבו אחד בטוח שמתגורר סמוך לבית הכנסת יבא אבל השאר כנראה לא יבואו, השיבו החזו"א א"כ אתה חייב ללכת, כיון שאדם בכל יום שלומד הוא משתנה ומתעלה ואינו דומה למה שהיה יום קודם, אי לזאת כיצד תפסיד אותו את אותה עליה רוחנית שתחסר לו באותו יום שא"א להשלימה כי כל יום פעולתו אחרת. ללמדנו עד כמה יש תועלת מכל יום שלומד תורה ומוסר.

מעשה עם רבי סעדיה גאון:

וכמסופר על הרב סעדיה גאון זצ"ל אשר היה לו מנהג בכל פורים לאפשר לתלמידיו לשאול אותו בכל ענין וישיב להם, ופעם אחד מתלמידיו שאל אותו מדוע בכל יום הוא נכנס לחדר סגור לשעה ובאותה שעה אינו מקבל אף אחד וכאשר הציץ ראה אותו משתטח על הריצפה ובוכה וכך בכל יום, השיבו הרס"ג שזה סוד כמס עימו אך כיון שהבטיח להשיב על כל שאלה, הסביר לו כי בכל יום עושה חשבון הנפש על אתמול, מאחר ואחרי שלמד היום נודע לו מה שלא ידע אתמול ומתחרט ומתחנן מה שלא עבד הי"ת אתמול כמו היום, וכן בכל יום יש שינוי מאתמול ולזה בכל יום מתוודה ומתחנן מהי"ת שישלח לו.

גדולי ישראל ידעו להעריך כל רגע:

לכן גדולי ישראל שכבר זכו וטעמו מהו טעמה של תורה מסרו נפשם על כל רגע מחייהם ללימוד תורה כיון ערוך ממנה, כי השכילו להבין את הפסוק כפשוטו כי הם חיינו, לימוד התורה היא כמו נשימתו של האדם שבו תלוי קיומו, וכי יעלה על דעת אדם בר דעת לומר שהוא רוצה לעשות הפסקה לנשום שאינו יכול בלי הפסקה, ודאי שלא מפני שידוע האדם שאם יעשה הפסקה מנשימתו יעלה לו בחייו, כך גדולי ישראל שהגיעו להכרה האמיתי מהיא תורה שזה קיום הנשמה ממש כמו הנשימה לגוף, לכן ידעו לנצל את רגעייהם בחיים ולא רק את ימיהם, ולכן הגאון מוילנא עשה חשבון הנפש על עשר דקות שהפסיד פעם, וכן מסופר על רבי בנימין אביו של המהרי"ל דיסקין שאמר לו אביו כל יהודי חייב לדעת שעבירה גרועה ממיתה אבל ממך בני אני מבקש שתדע שביטול תורה של רגע זה יותר גרוע ממיתה, הובא בספר שאל אביך ויגדך.

מוסר השכל:

נמצאנו למדים עד כמה האדם צריך לדעת מהו ערכה וגדולתה של התורה והזכות הגדולה של כל אדם שלומד תורה ולכן צריך לאמץ לעצמו זמן קבוע שהוא לומד בו בלי לוותר עליו בשום מקרה אלא להיות עכבי בזמן הלימוד, ולא לוותר על שום יום בלי עסק התורה וכמ"ש הרמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק ג הלכה יג אף על פי שמצוה ללמוד ביום ובלילה אין אדם למד רוב חכמתו אלא בלילה, לפיכך מי שרצה לזכות בכתר התורה יזהר בכל לילותיו ולא יאבד אפילו אחד מהן ועל ידי זוכה להתברך בכל הברכות שבתורה, וברוך השם זכינו בדורנו אשר התפשט לימוד הדף היומי בכל שכבות העם וממש רבבות עמלים בתורה וקובעים עיתים לתורה ללמוד את הדף היומי ומצוה רבה להשפיע על אחרים ולהרחיב את גבולות העמלים וקובעים עתים לתורה, ועל ידי זה נזכה לנאמר בחז"ל בדור שרואים אגודות אגודות עמלים בתורה תצפה לביאת הגואל במהרה בימינו אמן ואמן.

בכבוד רב
מרדכי מלכא